

799

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW OBRONY NARODOWEJ ORAZ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z dnia 6 sierpnia 1999 r.

w sprawie warunków technicznych pojazdów specjalnych i używanych do celów specjalnych pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Na podstawie art. 66 ust. 6 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. — Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602, Nr 123, poz. 779 i Nr 160, poz. 1086 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 133, poz. 872) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa warunki techniczne pojazdów specjalnych i używanych do celów specjalnych pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zwanych dalej „Siłami Zbrojnymi”.

§ 2. 1. Pojazdem specjalnym Sił Zbrojnych jest:

- 1) czołg, bojowy wóz opancerzony, wóz artyleryjski oraz kołowy lub gąsienicowy pojazd samochodowy wyposażony w broń pokładową,
- 2) wóz specjalny sprzętu pancernego, kołowy lub gąsienicowy pojazd samochodowy konstrukcyjnie przeznaczony do zabezpieczania działań bojowych, do nazimnej obsługi statków powietrznych, do przewozu i dystrybucji materiałów pędnych oraz raketowych materiałów napędowych, a także do wykonywania innych zadań logistycznych i specjalnych,
- 3) przyczepa specjalna oraz ciągniony sprzęt artyleryjski przystosowany do łączenia z pojazdem samochodowym i stanowiący z nim jeden zespół pojazdów specjalnych.

2. Pojazdem używanym do celów specjalnych Sił Zbrojnych jest samochód ciężarowy przystosowany w sposób szczególny do przewozu osób lub ładunków, którymi są:

- 1) amunicja, środki pozoracji pola walki, środki mineralno-zaporowe oraz obrony przeciwchemicznej,
- 2) materiały eksploatacyjne oraz sprężone powietrze i gazy techniczne,
- 3) niewybuchy lub niewypały,
- 4) inne materiały niebezpieczne, wymienione w rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 15 czerwca 1999 r. w sprawie przewozu drogowego materiałów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 57, poz. 608).

§ 3. 1. Pojazd specjalny Sił Zbrojnych nie może w szczególności zagrażać bezpieczeństwu osób nim jadących lub innych uczestników ruchu oraz powodować niszczenia nawierzchni drogi lub obiektów drogowych. Urządzenia służące do kierowania, hamowania, sygnalizacji oraz oświetlenia drogi muszą działać skutecznie. Wyposażenie pojazdu, które podczas jazdy może naruszać jego stateczność lub zagrażać bezpieczeństwu uczestników ruchu, musi być złożone i zabezpieczone przed przemieszczaniem się.

2. Pojazd specjalny silnikowy na podwoziu kołowym nie powinien przekraczać:

- 1) 2,6 m szerokości,
 - 2) 4 m wysokości,
 - 3) dopuszczalnej masy całkowitej:
 - a) pojedynczego pojazdu trzyosiowego — 24 t,
 - b) zespołu pojazdów o liczbie osi nie większej niż cztery — 32 t,
 - c) zespołu pojazdów o liczbie osi powyżej czterech — 42 t,
 - 4) nacisku osi pojedynczej — 80 kN, a osi składowej — przy odległości od bliższej osi sąsiedniej do 1,20 m — 57,5 kN, przy odległości powyżej 1,20 do 1,30 m — 65,0 kN, a powyżej 1,30 m — 72,5 kN.
3. Pojazd specjalny, o którym mowa w ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5, wyposaża się w:
- 1) hamulec roboczy działający na wszystkie koła, spełniający ogólnie obowiązujące wskaźniki skuteczności hamowania, oraz hamulec postojowy działający co najmniej na koła jednej osi pojazdu, zapewniający unieruchomienie pojazdu na wzniesieniu lub spadku o pochyłości co najmniej 16%, a w przypadku obciążonego zespołu pojazdów — o pochyłości co najmniej 8%,
 - 2) szczelny, niezależnie od drgań występujących podczas pracy, układ zasilania i wydechowy,
 - 3) instalację elektryczną zabezpieczoną przed uszkodzeniem mechanicznym wskutek tarcia, z łatwo dostępnym wyłącznikiem, z tym że odbiorniki prądu muszą być zabezpieczone bezpiecznikami,
 - 4) szyby nie dające w razie rozbicia ostrych rozprysków, z zastrzeżeniem § 9 ust. 1 pkt 4, z tym że szyba przednia musi zapewniać kierowcy pełną i wyraźną widoczność bez zniekształcenia obrazu oraz być wyposażona w wycieraczkę i w urządzenie do zmywania tej szyby,
 - 5) prędkościomierz umieszczony w polu widzenia kierowcy oraz drogomierz lub inne urządzenie rejestrujące wykonaną pracę,
 - 6) dwa lusterka, a gdy względy konstrukcyjne uniemożliwiają ich umieszczenie, co najmniej jedno lustro, z lewej strony, zapewniające kierowcy widoczność do tyłu,
 - 7) sygnał dźwiękowy o ciągłym, nieprzenikliwym tonie,
 - 8) światła zewnętrzne: mijania, kierunkowskazów, stopu, pozycyjne przednie i tylne oraz odblaskowe tylne — inne niż trójkątne, a jeżeli konstrukcyjnie rozwija prędkość przekraczającą 40 km/h — również w światła drogowe,
 - 9) urządzenia zabezpieczające przed użyciem przez osoby niepowołane,
 - 10) gaśnicę umieszczoną w miejscu łatwo dostępnym w razie potrzeby jej użycia; nie dotyczy to pojazdów

wyposażonych w automatyczny system przeciwpożarowy,

- 11) trójkąt do ustawiania na drodze, przeznaczony do ostrzegania o obecności unieruchomionego pojazdu; nie dotyczy to motocykli jednośladowych,
- 12) tłumik wydechu,
- 13) miejsce przewidziane do umieszczenia tablic rejestracyjnych; nie dotyczy to pojazdów, na których znaki rejestracyjne nanosi się bezpośrednio na pojeździe,
- 14) błotniki lub inne elementy nadwozia lub podwozia oraz fartuchy przedłużające tylne błotniki o szerokości nie mniejszej niż szerokość opony lub opon kół bliźniaczych, jeżeli znajdujący się za kołem element nadwozia lub podwozia, osłaniający tylne koło lub koła, położony jest wyżej nad jezdnią niż 0,25 odległości tego elementu od pionowej płaszczyzny osi tego koła,
- 15) zderzak przedni lub urządzenia ochronne uniemożliwiające wjechanie innego pojazdu pod nadwozie lub podwozie.

4. Kołowy opancerzony pojazd specjalny powinien spełniać warunki, o których mowa w ust. 3, z wyjątkiem pkt 13—15, a czołg bojowy, wóz opancerzony oraz inny pojazd gąsienicowy — warunki, o których mowa w ust. 3 pkt 2, 3, 5, 7 i 9. Inne warunki techniczne tych pojazdów określają wymagania taktyczno-techniczne.

5. W opancerzonym kołowym i gąsienicowym pojeździe specjalnym nie są wymagane światła oświetlające tablicę rejestracyjną lub numer rejestracyjny naniesiony bezpośrednio na pojeździe.

6. Pojazd gąsienicowy może być wyposażony tylko w jedno światło drogowe i mijania oraz światła pozycyjne lub obrysowe. W pojeździe tym nie są wymagane światła stopu i kierunkowskazów.

7. Siedzenia załogi lub obsługi pojazdów, o których mowa w ust. 5, muszą być zamocowane w sposób wykluczający nie zamierzoną zmianę ich położenia, umożliwiając jednocześnie, stosownie do potrzeb, ich podnoszenie, obracanie, przesuwanie lub składanie, a drzwi lub klapy włazów — wyposażone w blokady zapobiegające niekontrolowanemu ich zamknięciu lub otwarciu.

§ 4. 1. Szerokość przyczepy specjalnej nie powinna przekraczać 2,6 m, wysokość 4 m, a dopuszczalna masa całkowita — 12 t.

2. Przyczepa specjalna, z zastrzeżeniem ust. 3, powinna być wyposażona co najmniej w:

- 1) tylne światła: pozycyjne, kierunkowskazów, stopu, trójkątne odblaskowe i w jedno światło specjalne,
- 2) przednie białe światła odblaskowe inne niż trójkątne,
- 3) hamulec działający na wszystkie koła, sterowany w sposób wymuszony przez kierowcę,
- 4) błotniki lub inne elementy nadwozia lub podwozia oraz fartuchy przedłużające tylne błotniki o szerokości nie mniejszej niż szerokość opony lub opon kół bliźniaczych, jeśli znajdujący się za kołem element nadwozia lub podwozia, osłaniający tylne koło lub koła, położony jest wyżej nad jezdnią niż 0,25 odległości tego elementu od pionowej płaszczyzny osi tego koła.

3. Ciągniony sprzęt artyleryjski wyposaża się w tylne światła: pozycyjne, kierunkowskazów, stopu oraz odblaskowe — trójkątne, z możliwością ich zasłaniania, oraz w jedno światło specjalne. Warunki techniczne układu jezdni tego sprzętu są każdorazowo określone w wymaganiach taktyczno-technicznych.

4. Światła pozycyjne, kierunkowskazów i stopu ciągnionego sprzętu artyleryjskiego oraz przyczep specjalnych muszą funkcjonować zgodnie z odpowiednimi światłami pojazdu ciągnącego.

5. Przyczepa specjalna oraz ciągniony sprzęt artyleryjski, którego zerwane urządzenie sprzęgające może zetknąć się z nawierzchnią drogi i nie zapewnić samoczynnego zatrzymania się, muszą być połączone z pojazdem ciągnącym dodatkowo łańcuchem lub liną.

6. Ciągniony sprzęt artyleryjski oraz przyczepa specjalna o rzeczywistej masie całkowitej przekraczającej 50% rzeczywistej masy całkowitej pojazdu ciągnącego, której system hamowania nie jest sterowany bezpośrednio przez kierowcę, mogą być dopuszczone do ruchu po drodze publicznej pod warunkiem ograniczenia prędkości jazdy zespołu pojazdów do 40 km/h.

§ 5. Pojazd używany do celów specjalnych Sił Zbrojnych powinien spełniać warunki techniczne określone w § 3 ust. 1—3, z zastrzeżeniem § 6—8.

§ 6. 1. Do przewozu osób, poza kabiną kierowcy lub nadwoziem furgonowym, przeznaczają się kryte oponczaki samochod ciężarowy Sił Zbrojnych, wyposażony w:

- 1) umocowane wzdłuż lub poprzecznie ławki o długości co najmniej 500 mm na osobę i szerokości nie mniejszej niż 300 mm; odstęp między dwiema sąsiednimi ławkami ustawionymi jedna za drugą nie powinien być mniejszy niż 650 mm, a ustawionymi przeciwległe — 900 mm, wliczając w to szerokość jednej ławki,
- 2) podwyższone do wysokości 1 100 mm burty nadwozia skrzyniowego lub założone listwy zabezpieczające, z tym że zamiast podwyższenia tylnej burty, na tylnym skrajnym pałku może być założony pas bezpieczeństwa,
- 3) dodatkową apteczkę pierwszej pomocy medycznej — w przypadku przewożenia powyżej 10 osób,
- 4) dodatkową gaśnicę o pojemności nie mniejszej niż 2 kg środka gaśniczego, umieszczoną na skrzyni ładunkowej.

2. Zamki ścian skrzyni ładunkowej muszą być zabezpieczone przed samoczynnym otwarciem. Wywietrznik w przednim płacie oponczy powinien być otwarty, a jej tylny płat — zdjęty lub zrolowany.

3. Dowódca odpowiedzialny za organizację przejazdu może zarządzić przewóz osób pojazdem samochodowym ze zdjętą oponczą.

§ 7. 1. Do przewozu ładunków, o których mowa w § 2 ust. 2, przeznaczają się samochód ciężarowy Sił Zbrojnych, w którym kabina kierowcy jest oddzielona od ładunku, wyposażony w:

- 1) oponczkę lub plandekę do przykrycia ładunku,
- 2) środki łączności — w kolumnie,
- 3) dwie elektryczne, przenośne latarki zasilane niezależnie od pojazdu, z możliwością użycia filtra żółtego z przodu pojazdu i czerwonego z tyłu pojazdu,

- 4) urządzenia służące do przenoszenia, mocowania i układania ładunku,
- 5) dwa kliny dostosowane do rozmiaru ogumienia pojazdu,
- 6) urządzenie uziemiające,
- 7) sprzęt saperski: łopata, łom, topór, piła,
- 8) sprzęt do odkażania i odkażalnik odpowiednio do rodzaju przewożonego środka toksycznego — w przypadku jego przewozu, z tym że powierzchnia skrzyni ładunkowej musi być wykonana z materiałów nienasiąkliwych, gładkich i łatwych do odkażenia,
- 9) apteczkę pierwszej pomocy medycznej,
- 10) łańcuchy przeciwślizgowe do zakładania na ośnieżonej nawierzchni,
- 11) dodatkową gaśnicę o pojemności nie mniejszej niż 6 kg środka gaśniczego, nadającą się do gaszenia pożaru przewożonego ładunku, z tym że pojazd samochodowy o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 t może być wyposażony w jedną przenośną gaśnicę o pojemności co najmniej 2 kg środka gaśniczego.

2. Na czas przewozu ładunków, o których mowa w § 2 ust. 2, pojazd musi być oznakowany z przodu i z tyłu tablicami ostrzegawczymi barwy pomarańczowej.

3. Pojazd przewożący ładunki, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 1 i 3, należy oznakować dodatkowo czerwonymi chorągiewkami sygnalizacyjnymi umieszczonymi w specjalnych uchwytach, z tyłu po lewej stronie pojazdu oraz z przodu po lewej stronie zderzaka lub na bocznej ścianie skrzyni ładunkowej.

4. Ładunki, o których mowa w § 2 ust. 2, z wyjątkiem wskazanych w § 8 ust. 1 i 3, przewozi się w zamkniętych i oryginalnych opakowaniach handlowych, zabezpieczonych przed przemieszczaniem się. Ładunki te nie mogą wystawać poza płaszczyznę obrysu pojazdu.

5. W środku łączności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, wyposaża się również pojazdy samochodowe zabezpieczające przewozy ładunków, o których mowa w § 2 ust. 2.

§ 8. 1. Niewypały lub niewybuchy przewozi się w sposób umożliwiający ich oddzielne ułożenie w pojemnikach zamocowanych na stałe do pojazdu i wypełnionych do połowy wysokości piaskiem zmieszany z trocinami.

2. Między kabiną kierowcy a przewożonymi niewypałami lub niewybuchami umieszcza się ekran ochronny z blachy pancernej o grubości od 10 do 20 mm lub ściankę ochraniającą, wypełnioną workami z piaskiem zmieszany z trocinami.

3. W oddzielnych, przymocowanych do pojazdu i zamkniętych pojemnikach przewozi się materiały wybuchowe i środki zapalające używane do wykonywania prac specjalnych.

§ 9. 1. Pojazd specjalny oraz pojazd używany do celów specjalnych Sił Zbrojnych może posiadać:

- 1) urządzenia umożliwiające pływanie,
- 2) zabezpieczone siatkami szyby oraz światła zewnętrzne,
- 3) zaczepy do filtrów światła noktowizyjnych na ramach światła drogowych oraz urządzenia do maskowania lub przyciemniania światła,

- 4) szyby o zwiększonej wytrzymałości na przebicie oraz peryskopy do obserwacji, z tym że podczas poruszania się po drogach publicznych kierowca pojazdu powinien mieć zapewnione warunki do bezpośredniej obserwacji drogi,
- 5) automatyczny system przeciwpożarowy,
- 6) urządzenia lub sprzęt do wyciągania oraz do holowania lub sprzęgania,
- 7) światło o zmiennym kierunku strumienia — szperacz lub światło robocze,
- 8) żółte światła błyskowe — tylko pojazd przeznaczony do udzielania pomocy technicznej lub ewakuacji sprzętu oraz stwarzający zagrożenie dla innych uczestników ruchu z uwagi na przeznaczenie lub konstrukcję,
- 9) światła maskowane oraz specjalne z urządzeniem przyciemniającym lub z filtrem do światła noktowizyjnych.

2. Światła, o których mowa w ust. 1 pkt 7—9, muszą być włączane lub wyłączane oddzielnymi włącznikami oraz funkcjonować niezależnie od innych światła pojazdu.

§ 10. 1. Pojazd specjalny oraz pojazd używany do celów specjalnych Sił Zbrojnych może być oznakowany symbolami przynależności, numerem taktycznym oraz klasyfikacji obciążenia.

2. Pojazd gaśnicowy, pojazd o ograniczonej widoczności z miejsca kierowcy, pojazd, w którym z uwagi na przeznaczenie znajdują się materiały niebezpieczne, jak również pojazd nie odpowiadający wymaganiom, o których mowa w § 3 ust. 2, oznacza się znakiem sporządzonym z materiału odblaskowego, którego wzór stanowi załącznik do rozporządzenia.

3. Znak, o którym mowa w ust. 2, umieszcza się z przodu i z tyłu pojazdu po lewej stronie w odległości do 400 mm od płaszczyzny jego obrysu oraz nie wyżej niż 1 800 mm i nie niżej niż 600 mm od powierzchni jezdni, a wyjątkowo — w miejscu wynikającym z konstrukcji pojazdu. Przyczepę specjalną oraz ciągniony sprzęt artyleryjski oznacza się jednym znakiem umieszczonym z tyłu pojazdu.

4. Decyzję o oznakowaniu pojazdu znakiem, o którym mowa w ust. 2, podejmuje i wpisuje do dowodu rejestracyjnego pojazdu organ właściwy w sprawie rejestracji.

5. Pojazd na podwoziu kołowym lub zespół takich pojazdów o szerokości przekraczającej 2,6 m oznakowuje się z przodu, przy użyciu szablonów, znakiem „← 2,X m →” — umieszczonym bezpośrednio na zderzaku lub nadwoziu pojazdu nie wyżej niż 1 800 mm i nie niżej niż 600 mm, widocznym w dzień z odległości co najmniej 50 m przy dobrej przejrzystości powietrza, oraz wyposaża w światła obrysowe.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: *J. Onyszkiewicz*

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji:
J. Tomaszewski

Załącznik do rozporządzenia Ministrów Obrony Narodowej oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 sierpnia 1999 r. (poz. 799)

ZNAK POJAZDU SPECJALNEGO

